

Metodyka monitoringu

Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Programu wieloletniego pn. „Zagospodarowanie Odry środkowej”

Ministerstwo
Infrastruktury

Kwiecień 2024

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Zestawienie wskaźników skuteczności wdrażania postanowień zapisów projektu Programu wieloletniego	3
3. Badanie wpływu postanowień dokumentu projektu Programu wieloletniego na środowisko przyrodnicze	3
4. Zakres informacji i danych dla potrzeb prowadzenia przedmiotowego monitoringu	4
5. Szczegółowe określenie częstotliwości, form oraz sposobów przekazywania informacji i danych. 4	
6. Dane służące do ocen	5
7. Załączniki.....	5

1. Wstęp

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana dla projektu Programu wieloletniego pn. „Zagospodarowanie Odry środkowej”.

Głównym celem realizacji projektu Programu wieloletniego jest zagospodarowanie Odry środkowej uwzględniający cele polityki transportowej i wodnej. Ww. cel zostanie osiągnięty poprzez wypełnienie 3 poniższych celów szczegółowych:

- wzmocnienie integracji portów morskich Szczecin i Świnoujście z zapleczem lądowym,
- zwiększenie produkcji hydroenergii,
- poprawa funkcjonowania gospodarki wodnej w ujęciu regionalnym.

Program obejmuje realizację dwóch stopni wodnych : Lubiąż i Ścinawa i będzie realizowany w latach 2023-2030.

2. Zestawienie wskaźników skuteczności wdrażania postanowień zapisów projektu Programu wieloletniego

Ocena skuteczności wdrażania zapisów projektu Programu wieloletniego ma pozwolić określić czy realizacja zaplanowanych działań przyczynia się do osiągnięcia założonego celu tj. zwiększenia roli sektora żeglugi śródlądowej w wymiarze krajowym i lokalnym.

Jako mierniki skuteczności proponuje się wykorzystać zmianę w zakresie poniższych wskaźników:

- przewozy ładunków żeglugą śródlądową w tonach,
- przewozy ładunków żeglugą śródlądową w tonokilometrach.

3. Badanie wpływu postanowień dokumentu projektu Programu wieloletniego na środowisko przyrodnicze

Istotnym elementem oceny skuteczności projektu Programu wieloletniego jest także monitorowanie rzeczywistych efektów środowiskowych realizowanych działań. Zgodnie z zapisami Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu wieloletniego kluczowe oddziaływania dotyczą dwóch komponentów środowiska: wód powierzchniowych oraz bioróżnorodności. W związku z powyższym konieczne jest monitorowanie zmian w zakresie tych elementów.

W zakresie monitorowania efektów środowiskowych działań realizowanych w projekcie Programu wieloletniego należy przyjąć odsetek Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, których ocena stanu uległa pogorszeniu lub w przypadku gdy planowane były działania naprawcze ocena stanu nie uległa poprawie.

Analogicznie monitoring wpływu wdrożenia działań inwestycyjnych obejmuje analizę zmian w stanie obszarów chronionych objętych potencjalnym oddziaływaniem inwestycji w projekcie Programu wieloletniego.

Ponadto, wykorzystując opracowane w dokumentacji środowiskowej metody analizy skutków realizacji postanowień dla poszczególnych inwestycji i analizę powstałych na ich podstawie wyników, należy przyjąć brak wpływu programu na środowisko, jeżeli w okresie 3 lat po realizacji inwestycji nie zidentyfikuje się pogorszenia stanu form ochrony przyrody będących w oddziaływaniu poszczególnych działań, zwracając szczególną uwagę, czy do ewentualnego pogorszenia komponentów środowiskowych nie doszło w wyniku innych prac niż wymienionych w analizowanym dokumencie.

Podkreślić należy, iż powyższa analiza nie zastępuje monitoringu środowiska wynikającego z zapisów decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach poszczególnych inwestycji. Każda z inwestycji powinna mieć prowadzony monitoring dostosowany do jej indywidualnego charakteru, zgodny z zapisami odpowiednich decyzji administracyjnych.

4. Zakres informacji i danych dla potrzeb prowadzenia przedmiotowego monitoringu

Podstawą do oceny postępu są dane pozyskiwane o działaniach. Dla każdego z działań powinien zostać określony:

- jego status,
- stopień zaawansowania.

Natomiast w zakresie monitoringu oddziaływania działań na środowisko podstawą analiz będą dane zbierane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych.

5. Szczegółowe określenie częstotliwości, form oraz sposobów przekazywania informacji i danych

Postęp rozumiany jest jako stan zaawansowania prac nad wdrożeniem poszczególnych działań. Ocena postępu we wdrażaniu postanowień projektu Programu wieloletniego powinna być wykonywana corocznie. W takim samym cyklu powinny być aktualizowane dane o statusie i stopniu zaawansowania działań. Rekomenduje się pozyskiwanie danych w formie ankiety skierowanej do podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie działań.

Natomiast w zakresie oceny skuteczności proponuje się wykonywanie analiz co 4 lata. Wynika to z jednej strony z faktu, iż efekty działań o charakterze legislacyjnym nie przełożą się zaraz po zakończeniu na wzrost znaczenia żeglugi śródlądowej. Z drugiej zaś strony

realizacja prac budowlanych przyczynić się może do czasowego zmniejszenia dostępności śródlądowych dróg wodnych i co za tym idzie czasowego spadku wskaźnika.

W zakresie monitoringu oddziaływania na środowisko zapisów projektu Programu wieloletniego rekomenduje się wykonywanie analizy co roku przez okres 3 lat od zakończenia inwestycji w zakresie wód powierzchniowych i obszarów chronionych. Monitoring wpływu poszczególnych inwestycji powinien być prowadzony z częstotliwością zgodną z zapisami decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji.

6. Dane służące do ocen

Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie postępu i skuteczności projektu Programu wieloletniego powinien być podmiot odpowiedzialny za jego opracowanie tj. minister właściwy do spraw żeglugi śródlądowej.

Podmiotami właściwymi w zakresie przekazywania danych dot. postępu w realizacji działań wskazanych w projekcie Programu wieloletniego powinny być jednostki odpowiedzialne za wdrożenie działań- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Jako jednostka nadzorowana przez Ministerstwo Infrastruktury, Wody Polskie nie potrzebują wypracowania szczególnych procedur przekazywania informacji. Dane w zakresie postępu w realizacji działań inwestycyjnych przekazywane powinny być na potrzeby monitoringu innych dokumentów planistycznych takich jak Plany zarządzania ryzykiem powodziowym, Plan przeciwdziałania skutkom suszy, Program przeciwdziałania niedoborowi wody.

W zakresie pozostałych działań należy przyjąć, iż podmiotem koordynującym prace powinno być Ministerstwo Infrastruktury. W związku z tym nie ma potrzeby opracowania dedykowanych procedur pozyskania danych.

Dane w zakresie oceny skuteczności są informacjami publicznie dostępnymi publikowanymi zarówno przez Główny Urząd Statystyczny jak i Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na stronach internetowych.

7. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienie informacji potrzebnych do oceny postępu we wdrażaniu działań